

KNJIŽNICA - STIČIŠČE NARODOV

Amalia Petronio, Osrednja knjižnica Srečko Vilhar, Koper

Knjižnica je urejena zbirka knjig in drugih tiskanih ali rokopisnih dokumentov, namenjena zadovoljevanju informacijskih in kulturnih potreb ter razvedrilu ljudi, ki živijo v njeni okolici. V občinah Koper, Izola in Piran živi avtohtono italijansko in slovensko prebivalstvo. V tem dvojezičnem območju ima splošnoizobraževalna (javna) knjižnica posebno vlogo. Zakonodaja knjižnicam na dvojezičnem območju točno določa naloge za zadovoljevanje potreb obeh narodnosti. Poleg sistematičnega zbiranja leposlovja in strokovne ter znanstvene literature, zahteva tudi pestro kulturno dejavnost in spodbujanje kulturnega razvoja obeh narodov, spajanje kultur, njuno zблиževanje in preprečevanje osamitve manjšega naroda. Za delovanje knjižnice kot stičišča dveh narodov pa sta nujni politična in finančna podpora.

Osrednja knjižnica Srečka Vilharja v Kopru se že več let trudi primerno zadovoljevati kulturne potrebe ljudi na svojem dvojezičnem območju (Koper, Izola, Piran). Pri tem se zaveda svoje pomembne vloge pri socializaciji italijanske kulture v slovenskem prostoru.

Koprska knjižnica, nekoč študijska, zdaj splošnoizobraževalna, hrani približno 200.000 knjižnih enot in 500 naslovov periodičnih publikacij, razdeljenih med oddelke. 70.000 enot je v oddelku za izposojajo s prostim pristopom, približno 15.000 enot v Domoznanskem oddelku, v Pionirskem oddelku je približno 13.000 enot, v Potujoči knjižnici 1.500 in v izposojevališču v mestni četrti Semedela 12.000. V knjižnici je tudi okrog 50 naslovov periodike in 50.000 knjig v italijanščini, razdeljenih po oddelkih. Posebno je zanimiv in pomemben Domoznanski oddelek, ki zbira rokopise, inkunabule, stare knjige in tudi novo literaturo, kakorkoli povezano z Istro in njenim prebivalstvom. V Osrednji knjižnici Srečka Vilharja v Kopru je zaposlenih 28 delavcev: 21 strokovnih, 7 pa v tehnični in administrativni službi.

V oddelku za delo z odraslimi bralci s prostim pristopom do knjig je v zadnjih letih prisotnost italijanske knjige vidnejša zlasti zaradi pozornosti Obalne samouprave

skupnosti pripadnikov italijanske narodnosti, ki je v letu 1984 dosegla zaposlitev bibliotekarja za italijaniko v Osrednji knjižnici, posebej zadolženega za nakup italijanske literature in organiziranje kulturnih prireditev, ki bi spodbudile kulturni razvoj italijanske skupnosti.

Bibliotekar za italijaniko skrbi za nakup italijanskih knjig za knjižnice v Kopru, Izoli in Piranu, opravlja matično službo za knjižnice osnovnih in srednjih šol z italijanskim učnim jezikom v Kopru, Izoli in Piranu, posreduje informacije o italijanski literaturi, pripravlja literarne večere, srečanja in pogovore, ki pritegnejo tako italijansko kot slovensko prebivalstvo, pogosto pa tudi Italijane iz obmejnih krajev Italije. Med njegove naloge sodi tudi raziskovalno delo: sociološke raziskave odnosa med knjižnico in uporabnikom, knjigo in bralcem, raziskovanje starih publikacij in publicistika, temelječa na aktualnih temah.

Povečani skrbi za nakup italijanske literature sledi tudi povečano zanimanje zanjo: dnevno povprečno izposodimo deset italijanskih knjig (7 leposlovnih in 3 strokovno zahtevne). Tudi v Domoznanskem oddelku je v zadnjih letih večje povpraševanje po informacijah in izposoji knjig z vsebino o Istri in italijanski narodnosti.

Proces socializacije italijanske kulture je treba spodbujati predvsem v kulturnih in izobraževalnih ustanovah, da bi dosegli sodelovanje med narodoma. Med največjimi ovirami je financiranje, saj italijanske knjige stanejo povprečno 30.000 lir. Jugoslovanska družba bo zaradi gospodarske krize vedno težje odvajala sredstva, potrebna za ohranjanje kulture narodnosti.

Knjižnice so se v zgodovini vedno ohranile kot pomembne ustanove, kot središča kulturnega razvoja in razvoja svoje regije z vsemi posebnostmi. V našem primeru gre za obmejno območje, narodnostno mešano, kjer se prepletajo kulture. Ne-prestano izmenjavanje vplivov spodbuja razvoj kulturnih ustanov, narodov in narodnosti, posamezne osebnosti in celotne regije.

V ilustracijo navajam nekaj podatkov o nakupu italijanske literature v naši knjižnici:

Leto	Število italijanskih knjig
1984	157
1985	87
1986	337
1987	326
1988	156
1989	653
1990 do 30. 6.	184

Nakup financira Republika Slovenija. Že dve leti pa prejemamo tudi knjižne darove italijanske vlade.